

tage Kapitelstaksten i det faktiske Aar, hvor Lovforslaget bliver til Lov. Den anden Vej vil være at tage en Gennemsnitskapitelstakst for en Aarrække. Det ærede Medlem kan være ganske sikker paa, og det ville de ærede Medlemmer, som have undersøgt de tidligere Forhandling, ogsaa vide, at saa vil man ikke komme ud af det med at tage Gennemsnittet for et Par Aar af den forbigangne Tid. Den Udvalgsbetænkning fra 1872, som det ærede Medlem paaberaabte sig, tager Gennemsnittet for 24 Aar, og under Forhandlingerne vedrørende Kapitelstaksten ser man ogsaa meget jævnlige, at man lægger Gennemsnittet af en længere Aarrækkes Kapitelstakster til Grund. I Almindelighed tages der 24 Aar med Udskydelse af de to højeste og de to laveste. Forslagsstillerne have ment, at man, naar man skulde til at kapitalisere Tienden, vilde blive nødt til enten at tage den faktiske Kapitelstakst i det Aar, hvori Lovforslaget træder i Kraft, eller en Gennemsnitskapitelstakst for en længere Forudgaaende Aarrække. Naar vi ikke have taget Gennemsnitskapitelstaksten for en lang forudgaaende Aarrække, er det ikke, fordi denne Gennemsnitskapitelstakst vilde være væsentlig højere end Kapitelstaksten for Aaret 1898, men det er af den Grund, som jeg ved Sagens 1ste Behandling udviklede, at man virkelig om Kornpriserne i Fremtiden ikke kan have nogen som helst virkelig begrundet Mening. Om Kornpriserne kan man kun vide, hvorledes de ere i Øjeblikket, men der er ikke den Spaamand født, og vil aldrig blive det, som kan sige noget om deres fremtidige Stilling med noget som helst Skin af Sikkerhed. Priserne kunne stige og kunne falde. Intet som helst Menneske kan sige det forud. Derfor have vi taget Kapitelstaksten for 1898, fordi det er rigtigt, retfærdigt og det, der i Øjeblikket er Tiendens Værdi, og vel at mærke, vi have jo ikke taget Kapitelstaksten saaledes, at alle Tiender om 10—20—30 Aar, efterhaanden som de blive afløst, skulle afløses efter Kapitelstaksten af 1898. Vi have tværtimod i Lovforslagets § 2 opstillet Regler om, hvorledes denne Kapitelstakst i Aarens Løb vil komme til at undergaa Ændringer opefter eller nedefter, eftersom Kornpriserne stige eller falde.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at ogsaa af en anden Grund er det rent pekuniært set en altfor stor Erstatning, som bydes Tiendetagerne, thi i Øjeblikket have vi en meget høj Rentefod. Ja, det er

sandt, og hvis derfor Lovforslaget gik ud paa, at alle Tiender skulde afløses i dette Øjeblik eller blot i Løbet af et Aar fra Dato, saa var den Indvendig, det ærede Medlem gør, fuldstændig rigtig, skønt der jo er mange, som haabe, at Rentefoden ogsaa inden et Aar fra Dato vil undergaa en Forandring nedefter. Men der overser det ærede Medlem, at det ikke er Lovforslagets Mening, at alle Tiender skulle afløses i Øjeblikket eller inden for en kortere Tid. Vi have ogsaa i den Henseende været moderate, og at det er et moderat Forslag, har ingen af Forslagsstillerne lagt Skjul paa. For at kunne gøre os Haab om at faa Statskassen til at gaa med til at yde et klækkeligt Bidrag, have vi udskudt Afløsningen over en lang Række Aar, saaledes at der i Løbet af et Aar i det højeste vil kunne afløses Tiender til en Kapitalværdi af 4 Mill. Kr. Det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer ville derfor se, at det Raisonnement, at vi i Øjeblikket have en meget høj Rentefod, er kun et Øjebliks-Raisonnement, ikke noget Raisonnement, som har nogen som helst varig Kraft eller Gyldighed. Men det ærede Medlem kom da rigtignok ogsaa i Slutningen af sit Foredrag til at fortale sig. Det ærede Medlem kom med rene og klare Ord til at indrømme, at den Erstatning, som vi i Lovforslaget have tiltænkt Tiendetagerne, slet ikke pekuniært set er for høj. Noget andet er, om man af statspolitiske Grunde eller ud fra andre Argumenter, hentede fra den historiske Udvikling, vil sige, at der slet ingen Erstatning skal gives. Men det ærede Medlem kommer saaledes til med rene og klare Ord at slaa fast, at efter hans Opfattelse er rent pekuniært set den Erstatning, Lovforslaget har tilkendt Tiendetagerne, aldeles ikke for høj. Det ærede Medlem udtalte, at vi, d. v. s. det ærede Medlem og hans Venner, ved deres Ændringsforslag lade Tiendetagerne betale en væsentlig Del i Stedet for Staten. Der er herved indrømmet fra det ærede Medlems Side, at disse 18 Gange, som han foreslaar, ikke er fuld Erstatning. (Afbrydelse af *Borgbjærg*). Ja, det ærede Medlem siger av . . . (*Borgbjærg*: Nej). Na, jeg syntes, det ærede Medlem sagde av, fordi han ikke syntes om det. Det er jo indrømmet af det ærede Medlem, at den Erstatning, som jeg foreslaar, netop ogsaa efter hans Mening er fuld Erstatning og ikke mere end fuld Erstatning, men han vil fra sit Standpunkt have, at Tiendetagerne skulle betale en væsentlig Del af Erstatningen i Stedet for Statskassen, for at ikke Knud